

Regulamin Komisji ds. Etyki Badań Naukowych przy Wydziale Filozoficznym UJ

Komisja ds. Etyki Badań Naukowych przy Wydziale Filozoficznym UJ jest ciałem doradczym, służącym pomocą pracownikom jednostek organizacyjnych należących do Wydziału (z wyłączeniem Instytutu Psychologii) oraz doktorantom i studentom, których opiekunem naukowym jest pracownik naukowy którejś z tych jednostek, w rozstrzyganiu dylematów etycznych związanych z projektowaniem i prowadzeniem badań naukowych o charakterze nieinwazyjnym z udziałem ludzi.

1.

Komisja ds. Etyki Badań Naukowych (zwana dalej Komisją) jest powoływana przez Radę Wydziału Filozoficznego UJ na okres 4 lat.

2.

Przewodniczącym Komisji jest samodzielny pracownik naukowy, wybierany przez Radę Wydziału. Oprócz Przewodniczącego do Komisji należy co najmniej dwóch członków zwyczajnych, mających udokumentowane kwalifikacje z zakresu etyki. Ponadto w skład Komisji mogą wchodzić członkowie pomocniczy, reprezentujący poszczególne jednostki naukowo-dydaktyczne w ramach Wydziału Filozoficznego (poza Instytutem Psychologii) i uczestniczący w opiniowaniu wniosków składanych przez pracowników lub doktorantów tych jednostek. Członkowie zwyczajni są powoływani przez Radę Wydziału na wniosek Przewodniczącego, a członkowie pomocniczy na wniosek dyrekcji lub kierownictwa zainteresowanej jednostki.

3.

Na pierwszym posiedzeniu członkowie zwyczajni Komisji wybierają spośród siebie wiceprzewodniczącego oraz sekretarza. Dalsze prace Komisji są koordynowane przez Przewodniczącego, a częstotliwość posiedzeń jest uzależniona od potrzeb. Posiedzenia komisji mogą odbywać się w formie komunikacji elektronicznej.

4.

Komisja opiniuje wyłącznie projekty badań naukowych o charakterze nieinwazyjnym z udziałem ludzi na wniosek kierownika projektu, a w sytuacjach szczególnych na wniosek Dyrekcji lub Rady Naukowej którejś z wyżej określonych jednostek Wydziału Filozoficznego. Komisja opiniuje badania prowadzone przez pracowników lub doktorantów i studentów wymienionych jednostek organizacyjnych. Wniosek przygotowany według wzoru przedstawionego w pkt. 8., w objętości nie większej niż 5 stron znormalizowanego tekstu, należy przedłożyć Komisji w formie elektronicznej za pośrednictwem dziekanatu (osoba odpowiedzialna: p. Danuta Klepacz). Wnioski o wydanie opinii muszą być skierowane do Komisji przed podjęciem badań z udziałem ludzi.

5.

W razie konieczności Przewodniczący Komisji może się zwrócić o opinię do osoby niebędącej członkiem Komisji. Komisja – po zapoznaniu się z wnioskiem oraz ewentualnym stanowiskiem zewnętrznego opiniodawcy – ocenia wnioski w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy czym wymagany jest udział w głosowaniu większości członków Komisji, w tym jej przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego. Głosowania mogą odbywać się drogą elektroniczną.

6.

Komisja stara się wydać opinię w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku. W okresie wzmożonego napływu wniosków termin ten może ulec wydłużeniu. Opinia może przyjąć formę pozytywną lub negatywną. Komisja może również wstrzymać się od wydania opinii do czasu wprowadzenia postulowanych zmian w projekcie. Opinia jest wydawana w formie pisemnej. Opinia negatywna lub decyzja o powstrzymaniu się od wydania opinii do czasu wprowadzenia zmian w projekcie powinna być opatrzona uzasadnieniem.

7.

Wydana przez Komisję opinia pozytywna jest równoznaczna ze stwierdzeniem, że przedstawiony projekt spełnia wymogi etyczne stawiane badaniom naukowym o charakterze nieinwazyjnym z udziałem ludzi w świetle standardów uznawanych w środowisku naukowym.

8.

Wniosek o wydanie opinii przez Komisję powinien zawierać wyczerpujące informacje na temat planowanych badań, a w szczególności:

- a. tytuł projektu,
- b. dane kierownika badań i zespołu badawczego,
- c. dane na temat uczestników badania i sposobu ich rekrutowania,
- d. określenie celu badań w wymiarze teoretycznym i praktycznym,
- e. szczegółowy opis procedury badawczej, z uwzględnieniem stosowanych metod i technik badawczych oraz kwestii wynagrodzenia osób badanych,
- f. wzór informacji dla uczestników badania zawierający dane o celach i zasadach przeprowadzenia badania,
- g. wzór formularza świadomej zgody na udział w badaniu (w przypadku osób małoletnich lub ubezwłasnowolnionych również wzór zgody opiekunów prawnych) zawierający także:
  - zgodę na przetwarzanie danych osobowych związanych z udziałem w badaniu,
  - potwierdzenie możliwości zadawania pytań prowadzącemu badanie i otrzymania odpowiedzi na te pytania,

- informację o możliwości odstąpienia od udziału w badaniu w każdym jego stadium,
- h. wzór instrukcji dla uczestników badania,
- i. ocenę ryzyka dla osób uczestniczących w badaniu, szczególnie zaś ryzyka dyskomfortu, cierpienia, obniżenia samooceny, podważenia zaufania do naukowców. Należy uwzględnić również inne koszty ponoszone przez osoby uczestniczące w badaniu (np. znaczne koszty czasowe, wysiłek fizyczny itp.),
- j. zasady upubliczniania wyników badań, zasady przekazywania uczestnikom badania informacji zwrotnej o wynikach oraz sposoby zapewnienia anonimowości udziału w badaniu,
- k. oświadczenie, że badania mają charakter autorski
- l. oświadczenie, że projekt nie został negatywnie zaopiniowany przez inną komisję etyczną lub bioetyczną.

9.

Jeśli procedura badawcza przewiduje odstępianie od zalecanych standardów (np. stosowanie instrukcji maskującej), należy przedstawić uzasadnienie wyboru takiej procedury oraz projekt działań, mających na celu minimalizację możliwych niekorzystnych skutków udziału w tak prowadzonym badaniu.

10.

Komisja działa w oparciu o uznawane w środowisku naukowym standardy etyczne.

11.

Do wniosków składanych przez pracowników lub doktorantów z wydziałowych jednostek, które są reprezentowane w Komisji przez swojego członka pomocniczego, powinna być dołączona również opinia tego reprezentanta, dotycząca szczególnie metodologicznej poprawności przedstawianego projektu i jego przydatności dla rozwoju naukowej dyscypliny uprawianej w danej jednostce.

12.

Do wniosków składanych przez studentów planujących badania z udziałem ludzi w związku z ich pracą licencjacką lub magisterską powinna być dołączona również opinia ich opiekuna naukowego, zaświadczająca, że zapoznał się on z przedstawianym wnioskiem i potwierdza jego językową, logiczną i metodologiczną poprawność.

13.

Do wniosku przedstawiającego projekt badań, w ramach których planuje się przetwarzanie danych osobowych (w znaczeniu definiowanym przez Rozporządzenie 2016/679 - RODO), należy dołączyć opinię IOD UJ, poświadczającą, że przedkładany projekt nie narusza prawnych regulacji dotyczących normatywnych zasad prywatności i ochrony danych. Komisja zastrzega jednak, że w uzasadnionych przypadkach dokona także własnej oceny, czy projektowane badania spełniają nie tylko prawne, lecz także etyczne kryteria respektowania wymienionych zasad”.

